

“Έτος Γ” Νοέμβριος 1972 = Φεβρουάριος 1973 Φύλλον 15ον

‘Ο Κλεμανσώ στον Ταΰγετο

‘Η ισχυροτέρα πολιτική φυσιογνωμία, πού ἐδέσποσε κατὰ τὰ δύο τελευταῖα χρόνια τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου καὶ μία ἀπὸ τίς μεγαλύτερες μορφές θρύλος τῆς Γαλλίας ἦταν ὁ Γεώργιος Κλεμανσώ ὁ «Τίγρης». Αὐτὸς λοιπὸν ὁ «τίγρης» εἶχε ἓνα μεγάλο ἔρωτα, τὴν Ἑλλάδα, πού τὴν ἐπισκεπτότανε σὲ κάθε εὐκαιρία, ὅταν ἦταν νέος.

Γράφει σχετικὰ ὁ Γεώργιος Φτέρης στὸ βιβλίο του «Πρόσωπα καὶ Σχήματα»: Τὸ μόνο πού ἔμεινε ὡς τὸ ἴελοσ λαμπρὸ καὶ ζεστὸ μέσα στὴν φαντασία του εἶναι τὸ Ἑλληνικὸ φῶς. Τὸ λέει στὸν Ζάν Μαρτέ μέσα στὰ βιβλία πού τοῦ ἀφιέρωσε ὁ δεῦτερος ὕστερα ἀπὸ μακρὰ πνευματικὴ συνάφεια κι’ ὅπου ἔχει περιλάβει τίς συζητήσεις του μὲ τὸν Κλεμανσώ.

— “Α! ἡ Ἑλλάδα, Μαρτέ, ἡ Ἑλλάδα ὅπου καὶ νὰ πηγαίνης πρέπει

νὰ περνᾷς ἀποκεῖ.

— Μαρτέ: Κι ἡ Σπάρτη;

— Κλεμανσώ: “Ὅταν ἔφθασα στὴ Σπάρτη, εἶπα «δείχτε μου τὰν Σπάρτη». Δὲν ὑπῆρχε τίποτε. ‘Ο Εὐρώτας κυλᾷ καθαρὸ νερὸ, ἀλλὰ εἶναι πλατιὸς σὰν αὐτὸ τὸ ἔπιπλο. Στὸ Μουσεῖο, πού εἶναι μεγάλο σὰν αὐτὸ τὸ δωμάτιο ὑπάρχει ἓνα ἀγαλμα ἀττικὸ καὶ ἓνα θάζο ἐπίσης ἀττικὸ. Νὰ τί ἄφησε ἡ Σπάρτη. Ἐφантаζόμουν ὅτι θὰ ἀντικρύσω ἓνα ἔδαφος τρομερὸ σὰν τοὺς Σπαρτιάτες. Τίποτε. Με γάλη εὐφορία, κλήματα μὲ πελώρια σταφύλια. Ἔπειτα διέσχισα τὸν Ταΰγετο, ἀγαπητέ μου κύριε, πού εἶναι, μὰ τὴν πίστη μου, ἓνα ἀληθινὸ βουνό κι’ ἔφθασα σ’ ἓνα σημεῖο πού εἶχε ἓνα ὄνομα σὰν Κόρυθα. Οἱ γυναῖκες βλέποντάς με, ἔκαναν τὸν Σταυρὸ τους καὶ οἱ παπᾶδες μὲ φιλοῦσαν στὸ στόμα....”.

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟΝ

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος μας ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις, ὡς κοινωνικὸν αἶτημα κατ' ἀρχάς καὶ μετέπειτα ὡς θεσμός, εἰσελαύνει μὲ διαρκῶς ἐντεινομένην ὁρμὴν εἰς τὸν στίβον τῆς οἰκονομίας, ὑλοποιούσα ἔτοι ἕνα ἀπὸ τὰ βασικά αἰτήματα ἀναμορφώσεως τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν διὰ τῆς, κατ' ἀρχήν, ἀπομακρύνσεως τοῦ ἐμπορίου ὡς ἀποκλειστικοῦ ἐνδιαμέσου κερδοσκοποῦ μεταξὺ παραγωγῆς ἀγαθῶν καὶ καταναλώσεως.

Ὁ συνεταιρισμός εἰς τὴν ἐπεξεργασθεῖσαν πλέον μορφὴν του ὑπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἐμφανίζεται σήμερον δρῶν εἴτε τοῦτος εἶναι ἀστικὸς εἴτε γεωργικὸς, ἀποτελεῖ μίαν μορφήν ἐταιρίας ἢ ὁποία ἔχει σκοπὸν τὴν προστασίαν παραγωγῆν τῶν συμφερόντων τῶν μελῶν τῆς καὶ ἀποβλέπει ἰδιαίτερος εἰς τὴν διὰ τῆς ἐνώσεως καὶ συνεργασίας τῶν συνεταίρων, ἐνθάρρυνσιν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας τῶν ἀσθενεστέρων οἰκονομικῶς λαϊκῶν τάξεων.

Χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα παντὸς συνεταιρισμοῦ, ὅπως ἔλλωστε καὶ κάθε ἐταιρίας, εἶναι τὸ κεφάλαιον καὶ συνεταῖροι. Ὅσον δὲ εὐρύνεται ὁ κύκλος τῶν συνεταίρων -μελῶν- καὶ κατ' ἀκολουθίαν αὐξάνεται τὸ κεφάλαιον, τόσο καὶ περισσότερες καθίστανται καὶ αἱ δυνατότητες ἀποτελεσματικῆς συμβολῆς εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς μεγίστης ἀποδόσεως καὶ πραγματώσεως τῶν κοινωφελοῦς χαρακτήρος σκοπῶν τοῦ συνεταιρισμοῦ, καθ' ὅσον βασικὸν στοιχεῖον καὶ γνώρισμα πάσης δυναμικῆς ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς διαδικασίας καὶ δραστηριότητος ὅ-

πως αὐτὴ ἡ συνεταιριστικὴ, εἶναι ἡ κατὰ τὸ δυνατόν μεγαλυτέρα πλαισίωσις τῆς ἀπὸ μέλη δραστήρια τὰ ὅποια ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς προσανατολισμούς τῆς διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς των, εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐναρμονίζουσιν τὰς ἐκάστοτε δυνατότητας μὲ τοὺς στόχους.

Ἡ ὡς ἀνεφέρθη ἱκανοποίησις τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας τῶν συνεταίρων, ἢ ὁποία καὶ ἀποτελεῖ καὶ τὴν ἰδιόζουσαν ἰδιότητα παντὸς συνεταιρισμοῦ, ἐπιτυγχάνεται τόσο διὰ τῆς συνεργασίας τῶν συνεταίρων, ὅσον καὶ διὰ τῆς συναλλαγῆς τούτου τοῦ συνεταιρισμοῦ μετὰ τρίτων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅταν οἱ συνεταιρισμοὶ προβαίνουν εἰς προμηθείας εἰδῶν διὰ τὰ μέλη των ὡς λ.χ. ὅταν προσφέρουσιν εἰς προσιτὰς τιμὰς τρόφιμα, λιπάσματα, γεωργικὰ φάρμακα κ. ἄ. ἢ ὅταν πάλιν συναλλάσσονται μετὰ τρίτων, μὴ μελῶν ὡς λ.χ. ἐμπόρους ἢ καταναλωτάς, μὲ μοναδικὸν σκοπὸν τὴν ἐπίτευξιν κέρδους, γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτὸς ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα· εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον τῶν μελῶν συνεταίρων καὶ μόνον. Ἄν μάλιστα ληφθοῦν ὑπ' ὄψει καὶ οἱ ἐκ μέρους τοῦ κράτους διευκολύνσεις καὶ προνόμια αἱ λ.χ. φορολογικαὶ ἀπαλλαγαί, τότε δὲν ἀπομένει παρὰ νὰ ἰσχυρισθῶμε ὅτι μία ὀργανωμένη ἐπιδίωξις οἰκονομικῶν συμφερόντων ἐν τὸς τοιούτων πλαισίων κινουμένη, εἶναι ἡ πλέον ἐνδεδειγμένη καὶ ἐπιβαλλόμενη καὶ ἰδιαίτερος δι' ἀγροτικὰς κοινωνίας.

(Συνεχίζεται)

Τάκης Ἡλία Κομνηνός

Θησαυροὶ τῶν περασμένων Χρόνων εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ζερμπίτσης

Ἡ ἀγάπη μας διὰ κάθε προγονικὸ κληροδότημα, εἴτε τοῦτο εἶναι μνημεῖο, ἔθιμον, ἢ ἄλλο τι καὶ ἡ δίψα νὰ ρίψωμεν φῶς εἰς κάθε ἄγνωστο στοιχείο αὐτοῦ, τόσον χάριν τοῦ προσωπικοῦ πνευματικοῦ κέρδους, ὅσον καὶ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, μᾶς ὑπαγόρευsen τὴν παρουσίαν ἀπὸ τῶν στηλῶν μας τοῦ ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Ζερμπίτσῃ Μουσείου.

Ἡ ἰδρυσις τούτου τὸ 1963 ὀφείλεται εἰς τὸν ἀρχιμανδρίτην Θεόφιλον Σιμόπουλον, τότε καθηγούμενον τῆς Μονῆς, τοῦ ὁποίου ἡ πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ δράσις ἦτο μεγίστη.

Παραθέτομεν πρὸ κάτω τὰ σπουδαιότερα κειμήλια τοῦ Μουσείου τῆς Μονῆς.

Α'. ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

1. ΚΕΝΤΗΤΑ: Ἐπιτάφιος (1539-40) -Κοίμησις Θεοτόκου (17ος αἰών.) Ὡμοφόριον τοῦ 16ου αἰῶνος κ.λ.π.

2. ΑΡΓΥΡΟΕΠΙΧΡΥΣΑ: Ἅγιον ποτήριον (1624) Ρωσικῆς τεχνοτροπίας (Μονῆς Κούμπαρη) -Κανδήλα τρίφωτος (1789).

3. ΣΤΑΥΡΟΙ: 4 σταυροὶ ἀργυροεπίχρυσοι -Ζυλόγλυπτοι μὲ ρουμπίνια καὶ μαργαρίτας τοῦ 17ου αἰῶνος.

4. ΑΜΦΙΑ: 4 φελόνια, 3 πετραχήλια, 2 στιχάρια, 5 ἐπιμανίκια ὅλα τοῦ 18ου αἰῶνος. Ἐπίσης μία Μίτρα τοῦ Κυρίλλου Ἐπισκόπου Σάμου, μιά Ζώ

νῃ καὶ ἱερὰ ἀντιμνήσια τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος.

5. ΕΙΚΟΝΕΣ: Πέντε - ἐξ ἀρίστης τέχνης τοῦ 18ου αἰῶνος κυρίως.

6. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ: 4 Εὐαγγέλια Βενετίας μὲ ἀργυρᾶς ἢ ἀργυροεπίχρυσους -εἰς ὅσα διατηροῦνται- πλάκας τοῦ 1740, 1760, 1761, 1781.

7. ΒΙΒΛΙΑ: 2 Μηναῖα Ματοῦ Ὀλουίου 1558 καὶ 1 Μαρτίου 1783 -3 εὐχολόγια Βενετίας 1770 -77-78. Ἱερὰ κατήχησις Βούλγαρι συγγραφείσα τὸ 1679, κωμωδία Ἀριστοφάνους (Λειψία 1829) - 2 κεναὶ Διαθήκαι (Λονδίνο 1815, Μόσχα 1820) -Ἀγία Γραφή μεγάλου σχήματος (Μόσχα 1821). Ἐπίσης χειρόγραφα Πανεπιστημιακὰ καὶ μουσικὰ διδύλια.

8. ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ: Σωφρονίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως 1775 -Γρηγορίου Ε' (1802 -1807 -1808 -1819) -8 Πατριαρχικαὶ ἀποδείξεις ἀπὸ τοῦ 1764 ἕως τὸ 1820. -Φιρμάνι τοῦ Μαχμούτ 1770 κ.λ.π. Αὐτοκρατορικὴ Βούλα Ἰωάννου Παλαιολόγου καθὼς καὶ Πατριαρχικὴ Γρηγορίου Ε' (1797). Τέλος εἰς τὸ ὑπὸ κατεδάφισιν κτήριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης εὑρέθη Εὐαγγέλιον χειρόγραφον μικρογραμμάτου γραφῆς ἐπὶ περγαμηνῇ τοῦ 11ου αἰῶνος. Τοῦτο ὡς καὶ δύο λειτουργικοὶ δέλτοι τοῦ 17ου αἰῶνος περιέχονται εἰς τὴν διδλιοθήκην τῆς Μονῆς ἡ ὁποία φυλάσσεται

Τὸ Διαβολαῦλακο

(Συνέχεια ἐκ τῶν προηγουμένων)

..... *Ἄλλο συμβάν γεγονός διὰ τὴν μὴ ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου ὑπῆρξεν ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων περὶ τὸ 800-700 π. Χ. καὶ ὁ ἔξα-

εῖς τὴν Στέγην Νεότητος Σπάρτης.

Β'. ΜΑΡΜΑΡΙΝΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ:

Σῶζονται κίονες Ἰωνικοῦ ρυθμοῦ. κιονόκρανα ἐπιστύλια, ἐνεπίγραφοι πλάκες κ.λ.π. Τὰ ἀρχαιότερα τούτων χρονολογούνται ἀπὸ τοῦ 3ου π. Χ. αἰῶνος, ἐνῶ τὰ νεώτερα εἶναι τοῦ 12ου μ.Χ.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκθεμάτων φυλάσσονται εἰς τὴν Ἀγίαν Τράπεζα τῆς Μονῆς ἀργυραὶ λάρνακες καὶ θῆκαι μὲ Ἱερὰ λείψανα, ὡς λάρναξ μὲ τρεῖς δακτύλους τῆς Ἀγίας Νυμφοδώρας καὶ θῆκη μὲ τμήμα Ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἀγίου Μερκουρίου.

Ἀπὸ τῆς 4-5-1963 ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ζερμπίτης χαρακτηρίζεται ὡς Ἱστορικὸν διατηρητέον μνημεῖον. Καὶ ὁμῶς πολλάκις κατὰ τὸ παρελθόν τινὲς ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ηὐξημένην χορτονομήν τῆς αὐρίου πυρπολοῦσαν τὸ δάσος ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸν ἄμεσον κίνδυνον ἀφανισμοῦ τῆς Μονῆς. Ἡ ἀφοσίωσις τοῦ ἀρχιμανδρίτου Θεοφίλου εἰς τὴν Μονὴν ἦτο παραδειγματικὴ ἡ δὲ ἐργασία του ἀνεκτίμητος. Εἶναι εὐτυχὲς ὅτι τὸν ὀνήσκοντα στεῖρον «καλογερισμόν» διαδέχεται ἡ μοναχικὴ δρᾶσις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐπιστήμης, τῆς ὀρησκείας καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀναστάσιος Κ. Φραγκῆς

ναγκασμὸς τῶν Φαριτῶν εἰς ἐγκατάλειψιν τῆς πόλεως των, ὡς ἀναφέρει ὁ Πausanias εἰς τὰ «Λακωνικά» του «ταύτην Φαρίται καὶ Γεροθρᾶται τὴν ἔφοδον τῶν Δωριέων καταπλαγέντες ἀπελθεῖν ἐκ Πελοποννήσου συγχωροῦνται ὑπόσπονδοι».

Ἐὰν δεδαίως ὑποτεθῇ ὅτι τὸ ἔργον ἐγένετο κατὰ τὴν ἀναφερομένην ἐκείνην περίοδον, τοῦτο θὰ ἔμεινεν ἡμιτελές, λόγῳ τῆς ἐγκαταλείψεως ὑπὸ τῶν Φαριτῶν τῆς πόλεως των ἐξαφανισθέντες πρὸς τοῦτο.

Κατὰ τὴν περίοδον ὁμῶς τῆς καθόδου τῶν Δωριέων, ἡ Φᾶρις καθὼς καὶ ἡ Σπάρτη, εὕρισκετο εἰς παρακμὴν καὶ δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς τόσοσυσκόλου καὶ πολυδαπάνου ἔργου. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀπίθανος ἡ συσχέτισις τοῦ γεγονότος τούτου μὲ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν λόγω ἔργου.

Ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ἀνωτέρω, ἡμεῖς ἀνεπιφυλάκτως δεχόμεθα ὅτι ἡ ἔναρξις πῶν ἐργασιῶν τοῦ ὕδραύλακος ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 1200 π. Χ. καὶ αἱ ἐργασίαι ἀποπερατώσεώς του διεκόπησαν ὀλίγον τι πρὸ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου.

Ἀπὸ πλευρᾶς μελέτης καὶ τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῶν καταλοίπων αὐτοῦ, καθὼς καὶ τοῦ θαυμασίου περιβάλλοντος τῆς χαράδρας Ἀνακώλου, μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένετο προσέλκυσις τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν ἀρχαιολόγων, σπηλαιολόγων καὶ του

ριστῶν πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ μελέτην τῆς ὠραίας αὐτῆς περιοχῆς.

Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ ἀπρόσιτα σπήλαια τῆς χαράδρας Ἀνακώλου, γνωστοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σπήλαιον τοῦ Διονύσου», ὁ μόνος ὅστις κατῴρθωσε νὰ θέσῃ πόδα ἐντὸς αὐτοῦ πρὸ πεντηκονταετίας εἶναι ὁ προαναφερθεὶς Δημ. Ὁρφανάκος, ὅστις ἀκόμη διατηρεῖ ζωηρὰς τὰς ἐντυπώσεις του καὶ τὰς διηγεῖται μετ' ἐκστάσεως.

Ἀλλὰ τὸ ἐνδιαφέρον πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ ἔντονον. Συγκεκριμένως πρέπει νὰ γίνῃ διανοίξεις ὁδοῦ διὰ μέσου τῆς χαράδρας πρὸς τὸ «Διαβολαύλα κο τῆς Φάριδος», δημιουργία καταλλήλων χώρων ἀναπαύσεως τουριστῶν, συστηματικὴ δενδροφύτευσις ὅλης τῆς χαράδρας, διευθέτησις ἀτραποῦ προσπελάσεως πρὸς τὸ σπήλαιον «Διονύσου», ἰσοπέδωσις καὶ καλλωπισμὸς τῆς «πηγῆς Ἀρτέμιδος», τοποθέτησις μαρμαρίνων πλακῶν δηλωτικῶν τῶν τοποθεσιῶν ὡς:

— ΔΙΑΒΟΛΑΥΛΑΚΟ ΦΑΡΙΔΟΣ Ε-ΓΕΝΕΤΟ τὸ 1200 π. Χ.

— ΠΗΓΗ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ, κ.λ.π.

— ΠΕΤΡΟΚΑΜΑΡΑ, ΕΓΕΝΕΤΟ τὸ 1300 π. Χ.

Ἡ ἐδρεύουσα ἐκεῖ πλησίον Στρατιωτικὴ μονάς, ἡ ὁποία πολλάκις ἐπέδειξεν συγκινητικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν περιοχὴν μας, ἀσφαλῶς θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔργων, ἐφόσον βεβαίως ἤθελεν ζητηθῇ παρὰ τῆς κοινότητος ἢ συμπαραστάσεώς της.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἅπαντες αἱ ἀρμόδιοι, ἀνταποκρινόμενοι καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ἑθνικῆς μας Κυβερνήσεως θὰ κινηθῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς δραστη

ρίως πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν φυσικῶν καλλονῶν τοῦ τόπου μας.

Εὐάγγ. Γ. Μαυροειδῆς

Συντ)ρχης ἐ. ἀ.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ,,

Ἡ κ. Ἰφιγένεια Μανδραπήλια, γραμματεὺς ἐπὶ δεκαετίαν τοῦ Ἀγαθοεργοῦ Συλλόγου Κυριῶν Ξηροκαμπίου παρητήθη τὴν 3ην Δεκ. 1972 παραδοῦσα τὸ ἀρχεῖον εἰς τὴν Ἀντιπρόεδρον κ. Αἰκ. Τεκόση. Ὁμοίως παρητήθη καὶ ἐκ τῆς θέσεως τῆς ταμίου, τὴν ὁποίαν κατεῖχε μετὰ τῆς κ. Ἀντιπροέδρου, μετὰ τὴν παραίτησιν τῆς κ. Λίτσας Μονιού.

Επ' εὐκαιρίᾳ σημειοῦμεν ὅτι τὰ πραγματοποιηθέντα ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Συλλόγου ἔσοδα μέχρι τῆς 3ης Δεκ. 1972 ἦσαν 657.310 καὶ τὰ ἔσοδα 633.655.

ΔΩΡΕΑ

Ὁ ὁμογενὴς μας γνωστὸς μεγάλος εὐεργέτης Σωτήριος Λιακάκος, διαμένων εἰς Βανκούβερ Καναδᾶ, ἐδωρήσατο ποσὸν 8.000 δολλαρίων πρὸς δημιουργίαν κοινοτικοῦ σταδίου εἰς Λιακέϊκα Ξηροκαμπίου. Τὰ χρήματα εὐρίσκονται εἰς τὴν διάθεσιν ἰδιωτικῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ.κ. 1. Θεόνης Λιακάκου 2. Ἀντωνίου Κουμουστιώτου, 3. Νικολάου Παπαδάκου, ἡ ὁποία καταβάλλει προσπάθειάς διὰ τῆς κοινότητος Ξηροκαμπίου πρὸς δημιουργίαν κοινοτικοῦ σταδίου εἰς Λιακέϊκα Ξηροκαμπίου.

Νίκη Σολωμοῦ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

— ΠΟΤΑΜΙΑ:

Ἐτέλεσαν τοὺς ἀρραβῶνας των ἡ δ. Γεωργία Π. Παπαδάκου μετὰ τοῦ κ. Παναγιώτου Ζαραφωνίτου.

— Διωρίσθη νέον Κοινοτικὸν Συμβούλιον μὲ πρόεδρον τὸν κ. Εὐάγγ. Παπαδάκον.

— Ἀπέθανεν ἡ Ἀντωνία Π. Ρέντζη ἐτῶν 72.

Ἀντωνία Α. Ρέντζη

— ΓΟΡΑΝΟΙ:

— Ἀπέθανεν ἡ Γεωργία Ὁδ. Δά-νου, ὁ Ἀναστάσιος Κοκκορὸς καὶ ὁ Γεώργιος Σουλεϊδῆς.

— Ὑπὸ τοῦ Νομαρχιακοῦ Ταμείου ἐνεκρίθησαν τὰ ἐξῆς ποσά: 20.000 διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ δρόμου Γοράνων-Γόλας, 100.000 διὰ τὴν συντήρησιν διαφόρων ἀγροτικῶν δρόμων καὶ 5.000.000 δρχ. διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Πολοδίτης μέχρι Γοράνων.

— Ἡ κ. Ἀμαλία Παπαστράτη ἐκέρδισε τὸ ποσὸν τῶν 3.000.000 δρχ. ἀπὸ ὁμολογίας.

— Ἡ κ. Γεωργία Ἀγ. Κοκκοροῦ ἔτεκε θῆλυ.

Εὐσταθία Γ. Καλκάνη

— ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ:

— Ἐτέλεσαν τοὺς ἀρραβῶνας των ὁ κ. Δημήτριος Χατζάκος μετὰ τῆς δ. Εἰρήνης Φραγκούλη καὶ ὁ κ. Παν. Σγουπάκος μετὰ τῆς δ. Ε. Ξανθάκου.

— Ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των, ὁ κ. Ἡλ. Κωνσταντόπουλος μετὰ τῆς δ. Παναγιώτας Σαραντάκου.

— Ἀπεβίωσεν ὁ Ἰωάννης Κολιτσόπουλος καὶ ἡ Ἀδαμαντία Τζανέτου.

Βασιλική Γ. Δογαντζή

Δωρεὰ Εὐεργέτου

Ὁ διακεκριμένος παλαίμαχος ἀξιωματικὸς τῆς ἐλληνικῆς ἀεροπορίας, κ. Εὐάγγελος Παπαδάκος, γνωστὸς πλέον καὶ ἐκ τῶν κοινωφελῶν του προσφορῶν εἰς τὴν ἰδιαίτεράν του πατρίδα καὶ εἰς τὸ Ξηροκάμπιον, ἔπεδείξατο ἐκ νέου τὴν εὐγενῆ καὶ γεν-

Ὁ κ. Εὐάγγελος Παπαδάκος

ναϊόδωρον αὐτοῦ διάθεσιν ἀναλαβὼν ἐξ ὀλοκλήρου δαπάνην τριάκοντα χιλιάδων (30.000) δραχμῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ὑλικῶν καὶ ραπτικῶν εἰκοσι δύο καινουργῶν στολῶν τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Μουσικογυμναστικοῦ Συλλόγου «Ἀπόλων» Ξηροκαμπίου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ὡς ἄνω συλλόγου λαβὼν ὑπ' ὄψιν α) τὴν πρσφοράν του ταύτην, β) ὅτι πρὸ μηνῶν ἐδωρήσατο τῇ Φιλαρμονικῇ τρία καινουργῇ πνευστὰ ὄργανα καὶ γ) τὴν ὑπὲρ τοῦ συλλόγου γενικῶς ἐμπράκτως ἐκδηλουμένην διάθεσιν τοῦ ἀνδρὸς τούτου,

Ἀνεκήρυξεν αὐτὸν Ἐπίτιμον Πρόεδρον τοῦ «Ἀπόλλωνος» Ξηροκαμπίου.

— Ὅμοίως εὐχαριστεῖ τὸν ὡς ἄνω «Τὸ Ξηροκάμπι» διὰ τὸ ἐμπρακτον ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνδιαφέρον.

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Πρίν πολλά χρόνια στή Κουμου-
στά. Καλοκαίρι. Γλέντι στή πλατάνα
όπως κάθε μέρα και ρούγα στις γει-
τονιές. Στά Γορανιταίικα είναι μαζε-
μένοι πολλοί. Πώς τὸ 'φερε ἡ κουβέν-
τα καὶ πιάσανε λόγο γιὰ τὸ λυχνάρι
μὲ τὰ τρία φυτίλια ποὺ φέρανε στὸ
σπίτι τοῦ Στρατήγη. 'Απόρησαν ὅ-
λοι γιὰ τὸ γεγονὸς. Μὰ πιὸ πολὺ ἡ
Γριά-Γιαννοῦ, Θεὸς συχωρέσ'τηνε.
Στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή, ἔσφιξε τὸ
μπαρέζι της κι' ἔπεσε σὲ θαθειὰ συλ-

λόγισι μονολογώντας: «Μόνο 'νὰ Χά-
ρο δὲ μπορούνε νὰ σταυρώσουνε»....

Πέρασαν τὰ χρόνια. Ὅμως οἱ πα-
λαικοὶ ἄνθρωποι συνεχίζουν τὴ ζωὴ
τους καὶ σχολιάζουν μὲ δικό τους

τρόπο κάθε φορά τὰ συγκλονιστικὰ
γεγονότα τοῦ καιροῦ μας. Ἔτσι κι'
ἡ γριά -'Ελένη, 95 χρονῶνε τώρα, ὄ-
ταν ἔμαθε πὼς οἱ Ἀμερικανοὶ φτά-
σανε στὸ φεγγάρι κακόβαλε: «Δὲν
εἶναι πράγματα αὐτὰ. Δὲ θὰ μᾶς δοῦν
σὲ καλὸ. Καλὰ τὸ εἶδα προ-
χθὲς τὸ φεγγάρι ποὺ ἔταξε κατὰ τὴ
Πολοδίτσα».....

Πέρυσι τὸ καλοκαίρι στὸ Τορόντο.
Ἡ θειά Σωτήρainera, ἀνάμεσα σὲ πο-
λὺ κόσμο, αὐτοκίνητα καὶ φῶτα, ἀγ-
ναντεύει ἓνα τερόστιο φεγγάρι, ποὺ
ἀνατέλλει μέσα ἀπὸ τίς ἀτέλειωτες
πεδιάδες τοῦ Καναδά καὶ ρωτάει:

—Τὶ εἶναι αὐτὸ παιδάκι μου;

— Φεγγάρι, λῶ, τῆς ἀποκρίνεται ὁ
γυιὸς της. Καὶ κείνη συμπληρώνει:

— Ἄμ γι' αὐτὸ πήγανε οἱ Ἀμερι-
κανοὶ κεῖ πάνω. Εἶναι κοντὰ ἀπὸ
δῶ!!».....

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

“ΤΟ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ,,

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸν Σύλλογον
Ἀποφοίτων Σχολείων Φάριδος
ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐπιλογὴν
τῆς ὕλης

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΟΣ

Καθηγητὴς Φιλολογίας
(Ξηροκάμπι Σπάρτης)

Τεχνικὴ ἐπιμέλεια ἐκδόσεως
ὑπεύθυνος Τυπογραφείου

ΕΛΕΥΘ. ΝΙΚΟΛΑΡΟΣ

(Σπάρτη, Σταδίου 11)

Τιμὴ τεύχους Δρ. 2.

Βραβευθέντα ποιήματα

Χριστούγεννα

Χριστέ μου, τ' άποψινό τὸ έράδω σὲ θωρῶ
σάν λευκή, αἰθέρια όπτασία έμπρός μου·
είναι τὰ μάτια μου κλειστά, μὰ βλέπουν,
Χριστέ μου, Έσένα, μέσ' τ' άνέσπερο τὸ φῶς Σου.

Λόγια δέν έρίσκω γιά νά πῶ τήν λάμψη πού σκορπίζει
τ' άστρο τῆς Βηθλεέμ, τὸ φωτεινὸ, πού Σέ φωτίζει·
τὸ φῶς του, π' άφθονα σκορπᾷ στήν οἰκουμένη
τὰ δῶρα, πού ἡ άγία γέννησί Σου ἔχει φέρει.

Πῶς ἤθελα, Χριστέ μου, άπόψε νά έρεθῶ μαζί Σου,
στά σύννεφα τ' όνείρου νά ιδῶ τήν άγία γεννησί Σου.
Νά δῶ τὸ φῶς στό μετωπὸ Σου καί τ' άγία Σου τὰ χεῖλη
νά ψιθυρίζουν γιά άγάπη στίς ψυχές μας καί γαλήνη.

Κάνε Χριστέ μου, ὅλα τὰ μάτια τῶν ανθρώπων
νά βλέπουν τίς άκτίνες πού τ' άστρο Σου σκορπίζει.
Καί κάθε άκτίνα του πού μέσα στίς καρδιές μας μπαίνει,
Χριστέ μου, τήν άγάπη, πού άπόψε έγεννήθηκε, ἄς μᾶς φέρη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΛΑΜΠΡΙΑΝΑΚΟΥ

Μαθήτρια τῆς τάξεως Γυμνασίου

Ξηροκαμπίου

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΑΪΚΟΥΣ ΜΑΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

Θέλετε, Βρύσες, τρέξετε, θέλετε σταματήστε,
θέλετε, δέντρα, ανθίσετε, θέλετε ξεραθῆτε.

Έγώ στήν άποσκιάδα σας δέν έρχομαι νά κάτω,
οὔτε νά φάω, οὔτε νά πιῶ, οὔτε νά ξαποστάσω,
οὔτε στά περικλάδια σας άρματα νά κρεμάσω.

Έσεῖς πουλιά τῆς Άνοιξης, έσεῖς πουλιά τοῦ Μάη,
φέτος μὴν κελαϊδήσετε, αὐτὸ τὸ καλοκαίρι·
γιατ' ἦρθ' ἡ Άνοιξη πικρή, μαῦρο τὸ καλοκαίρι·
θὰ 'ρθη καί τὸ Φθινόπωρο πικρὸ, φαρμακωμένο.

(Συνέλεξε: Π. Σ. Καπάκος)

Η ΦΑΡΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Συμπεράσματα 'Αρχαιολογικῆς Μελέτης — Ὑπὸ Δ. Κατσαφάνα, Καθηγητοῦ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Διερχόμενος ὁ Πausanias ἐκ τῆς Φάριδος δὲν ἔχει νὰ σημειώσῃ τίποτε τὸ ἀξιόλογον. Ἐν τούτοις δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ ναὸς τοῦ Διὸς, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Φάριδος. «Ἔστι δ' ἐν πεδίῳ Διὸς Μεσσαπέως τέμενος γενέσθαι δὲ οἱ τὴν ἐπίκλησιν ἀπὸ ἀνδρὸς λέγουσιν ἱερασαμένου τῷ θεῷ». Τὸ ἐπίθετον τοῦ Διὸς Μεσσαπέως ἐκ τοῦ Μέσσαπος εἶναι βιωτικόν. Ὑπὸ τὸ ὄνομα Μέσσαπος φέρεται ὁ ἰδρυτὴς μιᾶς βιωτικῆς ἀποικίας εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν. Συμφώνως πρὸς τὴν πληροφορίαν τοῦ περιηγητοῦ ὑποθέτομεν, ὅτι ὁ ἰδρυτὴς τοῦ τεμένου τοῦ Διὸς θά ἦτο ἀνὴρ διακρινόμενος ἐπὶ ἱερατικῇ καὶ στρατιωτικῇ δυνάμει, ὡς συνέβαινε κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους.

Ἀπὸ τὸν Στράβωνα μάλιστα ἀναφέρεται καὶ Μεσσαπίον ὄρος εἰς τὴν Βοιωτίαν, ὁ δὲ Θουκυδίδης ὁμιλεῖ (γ 101) καὶ περὶ κατοίκων Μεσσαπίων, δηλαδὴ Βοιωτῶν.

Εἶναι βεβαιωμένον ὅτι εἰς μερικά σημεῖα τῆς Λακεδαίμονος εἶχον κατοικήσει Βοιωτοί. Ἡ πληροφορία τοῦ περιηγητοῦ περὶ Διὸς Μεσσαπέως εἶναι ἓνα στοιχεῖον ὅτι εἰς τὴν Φάριν κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους εἶχον κατοικήσει καὶ Βοιωτοί. Ἡ διαπίστωσις αὕτῃ μᾶς ἐνθυμίζει τὴν διήγησιν τοῦ Ἡροδότου περὶ Μινυῶν—Βοιωτῶν εἰς τὴν Λακεδαίμονα. Ἀφίνομεν δι' ὀλίγον τὸν γεωγράφον καὶ περιηγητὴν διὰ νὰ σηναντήσωμεν εἰς τὸν 5ον αἰῶνα π. Χ. τὸν Ἡρόδοτον.

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ ἀναφέρωμεν τὴν σχετικὴν διήγησιν ἔστω καὶ εἰς σύντομον παράφρασιν. «Οἱ Μινύαιοι ἦσαν ἀπόγονοι τῶν Ἀργοναυτῶν, ἐφυγαν ἀπὸ τὴν Λήμνον διωγμένοι ἀπὸ τοὺς Πελασγοὺς. Μὲ καράβια ἔφτασαν εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸν Ταῦγετον καὶ ἀναψαν φωτιὰς γιὰ νὰ στείλουν εἰδοὺς εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους. Μόλις οἱ Λακεδαιμόνιοι τὶς εἶδαν, ἔστειλαν ἄνθρωπον νὰ μάθουν, ποῖοι εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἤλθαν. Ἀπάντησαν ὅτι εἶναι Μινύαι, παιδιὰ τῶν περιφήμων Ἀργοναυτῶν, ὅτι τοὺς ἐδιώξαν οἱ Πελασγοὶ καὶ ξαναγυρίζουν εἰς τὴν πατρίδα των. Παρακαλοῦν τοὺς Λακεδαιμονίους νὰ τοὺς δεχθοῦν ὡς συμπολίτας των. Τοὺς δέχονται οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τοὺς δίδουν ἀκόμη καὶ γυναῖκες γιὰ νὰ ἀποκτήσουν παιδιὰ. Δὲν ἐπέρασεν ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ οἱ Μινύαι ἐζήτησαν περισσότερα. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀναγκάστηκαν νὰ χρησιμοποιοῦν βία. Τοὺς συλλαμβάνουν, τοὺς φυλακίζουν καὶ μὲ τὰ ξημερώματα θὰ τοὺς ἐκτελοῦσαν. Ἀλλὰ οἱ γυναῖκες τῶν Μινυῶν, θυγατέρες ἐγκρίτων Σπαρτιατῶν μπαίνουν στὴ φυλακὴ τὴ νύκτα μὲ τὴν πρόφασιν νὰ συζητήσουν μὲ τοὺς ἄνδρες των, εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως, «πᾶσαν τὴν εἶχον ἐσθῆτα παραδοῦσαι τοῖσι ἀνδράσι αὐταὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔλαβον. Οἱ δὲ Μινύαι ἐκδύντες τὴν γυναικείαν ἐσθῆτα, ἄτε γυναῖκες ἐξήλσαν ἔξω, ἐκφυγόντες δὲ τρόπῳ τοιοῦτῳ ἴζοντο αὐτὶς εἰς τὸ Ταῦγετον». Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζωμεν κατὰ πόσον ἡ

διήγησις αὕτη τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πράγματα. Ἡ παρατήρησις τοῦ ἀειμνήστου Χρ. Τσουντα εἶναι ἡ μόνη δυνατὴ ἐδῶ. «Οἱ Δωριεῖς μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς περὶ Σπάρτην χώρας ἠναγκάσθησαν ν' ἀγωνισθῶσι καὶ πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν προδούνων τοῦ Ταυγέτου οἰκοῦντας Μινύας, μέχρις οὗ ὑποτάξωσιν ἢ ἐξώσωσιν αὐτούς.

Οὐδὲν ὅμως μέρος τοῦ Ταυγέτου φαίνεται καταλληλότερον ὅπως ἀντισταθῇ ἐν αὐτῷ λαὸς κατὰ τῶν ἐκ Σπάρτης κατακτητῶν καὶ μᾶλλον ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν παραταθεῖσαν διήγησιν ἢ ὅσον τοῦτο τὸ ἀνῶθι τοῦ Ξηροκαμπίου πρὸς τοὺς Γοράνους καὶ τὴν Ἀρκίναν». Μετὰ τὴν παρέκβασιν αὐτὴν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν Πausανίαν καὶ ἰδιαίτέρως εἰς τὸ σημεῖον.

Κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ Χωριοῦ μας

— ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Ἡ κ. Ματίνα Γ. Ἀραχωδίτου ἔτεκεν ἄρρεν. Ἡ κ. Πότα Τ. Καρκαμπάση ἔτεκεν ἄρρεν. Ἡ κ. Μαρία Γ. Μιχαλάκου ἔτεκεν ἄρρεν.

— ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ:

Ἐδωσαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου, ἡ δ. Δήμητρα Χαρ. Κουντούρη μετὰ τοῦ κ. Ἀναστ. Τσέτσικα. Ἡ δ. Τέτα Κωνσταντῇ μετὰ τοῦ κ. Λέανδρου Ι. Βατικιώτη.

— ΓΑΜΟΙ:

Ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των ὁ κ. Ἰωάννης Π. Κονίδης μετὰ τῆς δ. Καλ. Γ. Κουτσουμποῦ.

— ΘΑΝΑΤΟΙ:

Ἀπεβίωσαν: Ὁ Ἀριστείδης Κ.

Μανδραπήλιας ἐτῶν 50, ὁ Βασίλειος Δημητριάδης ἐτῶν 67, ἡ Μανιάτη Σ. Αἰκατερίνη ἐτῶν 92, ἡ Μαριγῶ Π. Κιάμου ἐτῶν 72, ὁ Ἀναστάσιος Κομνηνός ἐτῶν 57, ὁ Ἡρακλῆς Γ. Κυριακάκος ἐτῶν 67, ὁ Χρῆστος Ι. Χριστόπουλος ἐτῶν 80, Παν. Π. Μανδραπήλιας ἐτῶν 86.

— ΑΦΙΞΕΙΣ:

Πολλοὶ ὁμογενεῖς ἀφίχθησαν εἰς τὸ Ξηροκάμπι. Ἦτοι οἱ κ.κ. Κων)νος Π. Μανδραπήλιας, ὁ Γεώργιος Π. Μανδραπήλιας, ἡ Καλλιόπη Ρουσάκου, (τὸ γένος Π. Μανδραπήλια), ὁ Δημ. Σ. Κοκκορός, ὁ Παν. Κ. Μανδραπήλιας, ὁ Π. Κούρταλης, ὁ Γ.Η. Ἀθανασάκος μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ Δ. Σ. Κουντούρης, ὁ Π.Ν. Ἀργυρόπουλος, ὁ Εὐάγγ. Δ. Μιχαλάκος, ἡ Βούλα Πρόκου (τὸ γένος Κ. Γιάννακα), ὁ Ἀναστ. Δ. Μαυροειδής, ὁ Εὐστρ. Κ. Καροῦτζος, ἡ Β. Χριστοπούλου, (τὸ γένος Π. Ρέππα), ὁ Δημ. Σ. Ἀποστολάκος καὶ ἡ σύζυγός του, ὁ Χ. Γ. Συμεωνίδης, ὁ Σωτήριος Β. Κληρονόμος.

Παναγιώτα Γ. Σολωμοῦ

εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς πληροφορεῖ περὶ ὀλοσχεροῦς καταστροφῆς τῆς Φάριδος. «Πολέμῳ κρατήσαντες ἐξεῖλον Ἀμύκλαις καὶ Φᾶριν, καὶ Γερόνθας, ἐχόντων ἔτι Ἀχαιῶν. Τούτων Φαρίται καὶ Γερωνθάται τὴν ἔξοδον τῶν Δωριέων καταπλαγέντας ἀπελθεῖν ἐκ Πελοποννήσου συγχωροῦνται ὑπόσπονδοι». Ἡ πληροφορία αὕτη δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἀκριβής. Θὰ παραβάσωμεν τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν πρὸς ἄλλην τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως. Εἰς τὰ Μεσσηνιακὰ δηλαδὴ, διηγούμενος τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Ἀριστομένην γράφει: «Συλλέξας δὲ (ὁ Ἀριστομένης) ἄλλους τε τῶν Μεσσηνίων καὶ τοὺς περὶ ἑαυτὸν ἅμα ἔχων λογάδας, φυλάξας τὰ μετὰ τὴν ἐσπέραν ἦλθεν ἐπὶ πόλιν τῆς Λακωνικῆς, τὸ μὲν ἀρχαῖον ὄνομα καὶ ἐν Ὀμήρῳ καταλόγῳ Φᾶριν, ὑπὸ δὲ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ προσοίκων καλουμένην Φαράς· ἐπὶ ταύτην ἀφικόμενος τοὺς τε πειρωμένους ἀμύνεσθαι διέφθειρε καὶ λείαν περιβαλλόμενος ἀπῆλauen εἰς τὴν Μεσσήνην. Λακεδαιμονίων δὲ ὀπλιτῶν καὶ Ἀναξάνδρου τοῦ βασιλέως ἐπιθεμένων καθ' ὁδόν, ἐτρέψατό τε καὶ τούτους καὶ διώκειν τὸν Ἀναξάνδρον ὤρμητο. Βληθεὶς δὲ ἀκοντίῳ τὸν γλουτὸν τὴν δίωξιν ἐπέσχευ, οὐ μέντοι τὴν λείαν γε ἦν ἤλauen ἀφηρέθη».

Μᾶς λέγει λοιπὸν ὅτι ὁ Ἀριστομένης μὲ στρατὸν ἐκαιροφυλάκτησε καὶ, ἀφοῦ ἐνύκτωσε, ἐπετέθη κατὰ τῆς Φάριδος καὶ ἐφόνευσεν, ὅσους ἐκ τῶν κατοίκων προσεπάθησαν νὰ ἀμυνθοῦν. Ἐλαφυραγώγησεν τὴν Φᾶριν καὶ ἐνῷ ἐπέστρεφε εἰς Μεσσήνην, τοῦ ἐπετέθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τραυματισθῇ ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ λάφυρα.

Ἄν τώρα παραβάσωμεν τὰς δύο

πληροφορίας, ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ Τηλέκλου κατέστρεψαν ὀλοσχερῶς τὴν Φᾶριν καὶ ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, οἱ Φαρίται, ἀπῆλθον ὑπόσπονδοι ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον ἀφ' ἑνὸς ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς αὐτῆς πόλεως ἀντέστησαν κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Μεσσηνίων τοῦ Ἀριστομένου, ὅτι οἱ ἐπιδρομεῖς ἀπεκόμισαν λάφυρα ἀφ' ἑτέρου, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς.

1. Ἐνῷ οἱ Δωριεῖς κατέστρεψαν ὀλοσχερῶς τὴν πόλιν τῆς Φάριδος ὀλίγον πρὸ τοῦ 800 π. Χ. ἐν τούτοις ἔπειτα ἀπὸ 200 ἔτη ὅχι μόνον ὑπάρχουν εἰς τὴν Φᾶριν κάτοικοι, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἀνθηρὰ οἰκονομία, ἂν κρίνωμεν ἀπὸ τὰ λάφυρα, τὰ ὁποῖα ἐπῆραν οἱ Μεσσήνιοι καὶ τὰ ὁποῖα παρὰ τὴν καθ' ὁδὸν πολεμικὴν περιπέτειάν των κατορθώνουν νὰ τὰ περισώσουν. Τὸ γεγονὸς πάλιν ὅτι οἱ Μεσσήνιοι ἐπέλεξαν ὡς στόχον τῆς ἐπιθέσεώς των τὴν Φᾶριν ἔχει, νομίζομεν, τὴν ἔννοιαν, ὅτι κατὰ τὸ τέλος τοῦ 7ου π. Χ. αἰῶνος ἡ Φᾶρις εἶναι μία ἀκμάζουσα κώμη. Ὑποθέτομεν ὅτι ἡ πληροφορία τοῦ Πausanίου περὶ καταστροφῆς τῆς Φάριδος ὑπὸ τῶν Δωριέων, πιθανῶς νὰ ἀναφέρεται εἰς τοὺς τὰ πρῶτα φέροντας ἢ τὸ μέρος τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς. Οἱ Φαρίται, οἱ ὁποῖοι ἀμύνονται, πολεμοῦν ὅχι μόνον διὰ νὰ μὴ γίνουν λάφυρα τὰ ἀγαθὰ των καὶ οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ ἀσφαλῶς καὶ ὑπὲρ τῆς πατρώας γῆς, ἡ ὁποία ἐγέννησε καὶ ἔθρεψε τούτους. Ἐπειτα ὁ Στράβων, ὁ ὁποῖος γράφει περίπου 150 ἔτη ἐνωρίτερον τοῦ Pausanίου λέγει ὅτι οἱ Δωριεῖς ἔστειλαν εἰς τὰς περιοικίδας πόλεις βασιλεῖς οἱ ὁποῖοι ἐπέτρεψαν νὰ δέχωνται ὡς πολίτας, ὅσους ἐκ τῶν ξένων ἤθελον, «διὰ τὴν

λειψανδρίαν».

Δὲν ἀποκλείεται οἱ κατὰ Στράβωνα βασιλεῖς νὰ ἦσαν οἱ εἴκοσι ἀρμοσται, διάφοροι τῶν ἄλλων ἀρμοστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐστέλλοντο εἰς τὰς ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου πόλεις. Ἡ παρατήρησις αὕτη τοῦ Παν. Δούκα περὶ τῶν εἴκοσι ἀρμοστῶν, φαίνεται νὰ ἔχη πολλὰς πιθανότητας ἱστορικῆς ἀληθείας.

2. Ὁ Στράβων οὐδαμοῦ ὁμιλεῖ περὶ καταστροφῆς τῶν περιοικίδων πόλεων τῆς Σπάρτης. Γνωρίζει ὅτι μόνον τὸ Ἔλος κατεστράφη ἀπὸ τὸν Ἅγιν τοῦ Εὐρυσθένου «κατὰ κράτος ἀλῶναι πολέμῳ καὶ κριθῆναι δούλους...» τῶν δὲ ἄλλων ἀφήρεσεν οὗτος τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν καὶ τοὺς ὑπήγαγεν εἰς τὴν αὐξανομένην σπαρτιατικὴν κυριαρχίαν. «Ὑπακούοντας δι' ἅπαντας τοὺς περιοίκους Σπαρτιατῶν ὁμῶς ἰσονόμους εἶναι, μετέχοντας καὶ πολιτείας καὶ ἀρχῶν· καλεῖσθαι δὲ εἰλωτας.

Ἄγιν δὲ τὸν Εὐρυσθένης ἀφελῆσθαι τὴν ἰσοτιμίαν, καὶ συντελεῖν προστάξαι τῇ Σπάρτῃ. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὑπακοῦσαι, τοὺς δ' Ἐλείους, τοὺς ἔχοντας τὸ Ἔλος, ποιησαμένους ἀπόστασιν, κατὰ κράτος ἀλῶναι καὶ πολέμῳ κριθῆναι δούλους ἐπὶ τακτοῖς τισιν, ὥστε τὸν ἔχοντα μὴτ' ἐλευθεροῦν ἐξεῖναι, μῆτε πωλεῖν ἔξω τῶν ὄρων τούτους».

3. Ὁ Παιουσανίας γράφων ἔπειτα ἀπὸ 100 περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ μὴ ὑπαρχούσης ἐν Λακεδαίμονι σχετικῆς ἱστορικῆς συγγραφῆς, ἦτο φυσικὸν νὰ στηρίξη τὰς περὶ καταστροφῆς μαρτυρίας του εἰς τὴν παράδοσιν, ἢ ὁποία ὥς ἐκ τοῦ χαρακτήρος τῆς διέσωσε τὰ παλαιὰ

στορικὰ γεγονότα ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς βιαίας μεταβολῆς τοῦ καθεστώτος τῶν Ἀρχαίων ὑπὸ τῶν Δωριέων.

Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

- Πηγὰδι ποὺ σὲ δρόσισε μὴ τὸ πετροβολήσης
- Τῆς ἀδικίας τὸ γέννημα σὲ ποντισμένο μῦλο.
- Χορτάρια τοῦ καλοκαιριοῦ μαρούλια τοῦ χειμῶνα.
- Τ' ἀψὺ τὸ ξίδι τ' ἀγγεῖό του χαλάει.
- Γέλασες καὶ γιομάτισες, μὰ δὲ θὰ δειλινιάσης.
- Λαγὸς τῇ Φτέρῃ ἔτριβε κακὸ τῆς κεφαλῆς του.
- Στενὸ σοῦ κόπη φόρατο, φαρδὺ σοῦ κόπη λειῶστο.

(Ἀπὸ μαθητικὴ συλλογὴ τοῦ Γυμνασίου μας).

ΔΩΡΕΑΙ

Πρὸς τὸν Σύλλογον «Ἀγία Τριάς» ἢ κ. Πολυτίμη Ἰω. Προκοπίδου προσέφερε 1.000 δραχμὰς εἰς μνήμην τοῦ υἱοῦ τῆς Νικολάου καὶ ὁ κ. Δημ. Β. Ἀνδρεάκος 1.000 δρχ. εἰς μνήμην τῆς συζύγου του Γεωργίας.

.. Πρέπει οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ νὰ πείσωμεν τοὺς πολίτας τῆς πολιτείας αὐτῆς νὰ ἀπευθύνονται πρὸς τὸ Κράτος εὐθέως, χωρὶς τὴν παρεμβολὴν τῶν μέσων....

Γ. Παπαδόπουλος